

مبانی و کیفرگذاری تکرار جرم

با رویکرد قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۷/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۳/۱۲)

علی ملکی^۱

دانشجوی دکتری رشته جزا و جرم شناسی، دانشگاه میبد یزد

فاطمه نجم سهیلی

کارشناسی ارشد جزا و جرم شناسی دانشگاه غیر انتفاعی جامعه الزهرا قم

چکیده

تغییر و تحول و اصلاح، لازمه هر نظام حقوقی و قانونی است. اصلاح و تغییر در نظام های حقوقی یکی از نشانه‌های پویایی آن است چرا که مرور زمان و مقتضیات و شرایط جامعه، تغییر و اصلاح در نظام های حقوقی را اجتناب ناپذیر می‌کند. نظام حقوق جزای ایران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و قوانین کیفری و جزایی ایران نیز در ادوار مختلف دچار تغییر و تحول بسیاری شده است. آخرین اصلاحات قوانین جزایی و کیفری در ایران، قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹ است که برخی از مواد و تبصره های موجود در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ و نیز قانون تعزیرات مصوب ۱۳۷۰ را اصلاح نموده است. از جمله مواد اصلاحی در این قانون بحث کیفرگذاری تکرار جرم در جرائم تعزیری است که در دستخوش تغییر و تحولاتی شده است. به منظور شناخت و مطالعه این تغییرات و اصلاحیه ها، این پژوهش با رویکردی توصیفی-تحلیلی درصدد ارزیابی و بررسی مبانی و نیز نحوه کیفرگذاری تکرار جرم در قانون کاهش مجازات حبس تعزیری است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که در این قانون کیفرگذاری مربوط به تکرار جرم در راستای قانون کاهش مجازات حبس های تعزیری، اصلاح و تغییراتی در حوزه کاهش مجازات مرتکبین تکرار جرم

^۱ نویسنده مسئول

اعمال شده است و این تغییرات در حوزه تکرار به نفع متهمین و مرتکبین صورت گرفته و در راستای کاهش مجازات حبس موثر است. این قانون همچنین در موضوع تکرار جرم دامنه اختیارات قضات را افزایش داده و برخی ابهامات موجود در قوانین گذشته را نیز مرتفع نموده است.

واژگان کلیدی: تکرار جرم، قانون کاهش مجازات حبس تعزیری ۱۳۹۹، کیفرگذاری، کاهش مجازات حبس، تشدید مجازات

مقدمه

یکی از مشکلات و معضلات جوامع بشری، بحث پدیده مجرمانه بوده چراکه این بحث تاثیر مستقیمی بر نظم و امنیت جامعه داشته و آرامش و امنیت روانی مردم را سلب می کند. خطرناک تر از پدیده مجرمانه، بحث تکرار جرم است که نه تنها نشان دهنده عدم اصلاح و حالت خطرناک مجرم بوده بلکه ناکارآمدی سیاست جنایی دستگاه عدالت کیفری را در تحمیل واکنش های مناسب و نیز اصلاح و درمان مجرمین را به اثبات می رساند. اغلب قانونگذاران نیز در این راستا، تشدید مجازات مرتکبین تکرار جرم را تنها راه حل و تنها اکسیر کنترل تکرار جرم دانسته و آن را موثر در خنثی کردن حالت خطرناک ترین چنین مجرمین تلقی می نمایند زیرا مجرمین با محکومیت و تحمل مجازات ها در مقابل واکنش های کیفری صورت گرفته مقاوم شده و به مثابه آهن گداخته ای که چکش خورده، مقاوم و سرسخت تر از گذشته می شوند و ارتکاب جرائم برای آنها در دفعات بعدی آسان تر و قبیح و زشتی ارتکاب چنین اعمالی در دید آنها کمرنگ تر می نماید؛ نظام اجرای عدالت کیفری نیز در این زمینه بی تاثیر و بی تقصیر نیست. مجازات و اعمال بهترین و مفیدترین مجازات در چنین شرایطی از اهمیت دو چندانی برخوردار است و از طرف دیگر اشتباه مقنن در چنین اوضاع و احوالی در انتخاب و تعیین مجازات می تواند شرایط را از آنچه که هست وخیم تر